

# ŻYCIE NOWOGRÓDZKIE

PISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Wychodzi codziennie.

Adres: Redakcji i Administracji  
NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja Nr. 1.  
Telefony Nr. 75, 100  
CZYNNĄ CODZIENNIE z wyjątkiem świąt  
od godz. 11 rano do godz. 2 w nocy.  
CENA PRENUMERATY miesięcznie . 240

CENA OGŁOSZEŃ: przed tekstem 30 gr., w tekście (przed kreską) 40 gr., za tekstem 15 gr. za milimetr jednostopniowy, drobne za wyraz 10 gr., posady i prace posiadające po 5 gr. za wyraz. Fantazyjne i tabele o 50% drożej.

## WOJNA JAPOŃSKO-CHIŃSKA WISI NA WŁOSKU

### Nastroje w Tokio

TOKJO 5.V. (PAT). Nadeszły tu wiadomości o zajęciu szeregu miejscowości przez wojska nacjonalistycznej armii chińskiej. Japoński korpus ekspedycyjny, który został wysłany na obsadzenie miasta Taj-Nan-Tu, został zaatakowany przez chińczyków i według ostatnich nadeszłych pogłoszek zmuszony był wycofać się z miasta z poważnymi stratami. Wysłane na pomoc pociągi pancernie i dwa pułki piechoty zostały zaatakowane przez aeroplany chińskie, co spowodowało opóźnienie pomocy.

Stale nadszły wiadomości, iż walka została wszczęta na całej dawnej linii demarkacyjnej, którą w myśl układu obsadziły wojska japońskie i że w ob. przeważających sił zmuszone będą wycofać się.

Na miesiąc panuje wielkie podniecenie. Prawie co godzinę ukazują się nadzwyczajne dodatki informują o sytuacji.

Obecna sytuacja da się porównać do sytuacji w 1914 r.

### Rozbrojenie japońskich oddziałów

TOKJO, 5.V. (PAT). Minister Wojny potwierdził oficjalnie wiadomość, że wojska południowe następnie zajęły miejscowość Nan-Ning rozbrajając znajdujący się tam oddział wojsk japońskich.

Dowódca rozbrojonego oddziału popełnił harakiry.

### Zerwanie stosunków dyplomatycznych

TOKJO, 5.V. (PAT). Prezes Rady Ministrów Tanaka oświadczył oficjalnie, że rząd japoński postanowił zerwać z rządem nankińskim i odwołać swego przedstawiciela.

## Aresztowanie łapowników

### Nadużycia w Lwowskiej Dyrekcji Kolejowej

WARSZAWA 5.V. (tel. wł.). Od dłuższego czasu Komisja Nadzwyczajna do Walki z Nadużyciami prowadziła w ścisłej tajemnicy dochodzenia w sprawie nadużyć przy dostawach kolejowych w Lwowskiej Dyrekcji Kolejowej. W wyniku dochodzeń, na polecenie władz sądowych, zostali w dniu dzisiejszym

aresztowani: naczelnik Wydziału Zaspób Pawłowski, starszy kontroler Wydz. Zaspób Skurda i referent Konasiński. Aresztowany został również dostawca Szulim Blejber, którego oferty przyjmowały wyżej wymienieni, a wzamian za co Blejber wypłacał im łapówki i procenty.

Czytajcie „Życie Nowogródzkie“

## Po niepoczytalnym zamachu

### Aresztowania wśród emigrantów rosyjskich

WARSZAWA, 5.V. (tel. wł.). W związku z zamachem emigranta rosyjskiego, Jerzego Wojciechowskiego, na radcę handlowego poselstwa Z. S. S. R., Al. Lizarewa, władze sądowe wdrożyły nadzwyczaj energiczne śledztwo, dążące do wykrycia współwinnych i inicjatorów niepoczytalnego zamachu. Pomimo, że sprawca złożył zeznanie, iż działał tylko ze swej woli i nie posiadał współników, władze sądowe dokonały kilkunastu rewizyj w stowarzyszeniach rosyjskich emigrantów i u poszczególnych osób. Zaareztowano prezesa Rosyjskiego Komitetu Siemionowa oraz 11 członków Stowarzyszenia Młodzieży Rosyjskiej w Polsce, do którego należał zamachowiec.

Dalsze aresztowania i rewizje na prowincji i w Warszawie w toku.

Musimy przytem podkreślić, że podobne akty terrorku ze strony Rosjan, korzystających z prawa gościnności w Polsce, winny się spotkać z jak najsurowszym

potępieniem i karą. Wszelkie porachunki między Rosjanami na tle ustrojowym, mogą mieć miejsce tylko w Rosji, a nigdy na terenie Państwa Polskiego.

Podobny wypadek może narazić Polskę na konflikt międzynarodowy, spowodowany nadużyciem prawa azylu, przez emigranta obcej narodowości.

## Bisping po 15 latach niewinności

### Za 100 tysięcy rubli 9 groszy

WARSZAWA, 5.V. (tel. wł.). W dniu dzisiejszym zapadł wyrok uniewinniający Bispinga, oskarżonego o zabójstwo ks. Drucko-Lubeckiego. Sprawa ta ciągnęła się przez 15 lat.

Podkreślić należy, iż Bisping

złożył swego czasu kaucję w wysokości 100 tysięcy rubli, która to w myśl obowiązujących ustaw została przewaloryzowana na marki niemieckie, następnie polskie, a w końcu na złote, co dało w końcu sumę 9 groszy.

## Skazanie sprawców mordów kapturowych

BERLIN (PAT). 5.V. W dniu dzisiejszym zapadł wyrok na przywódców mordów kapturowych, mocą którego zostali skazani:

B. porucznik Chajnysz na 15

lat c. więzienia, feldwebel Olbet na 4 lata c. więzienia, Obel 3 lata c. więzienia z zaliczeniem więzienia lekkiego. 5 oskarżonych zostało uniewinnionych.

## Zakończenie przewodu sądowego w procesie Hromady w Wilnie

### Przemówienie prokuratora Rauzego

(Telefonom od własnego korespondenta z Wilna)

WILNO, 5.V. Dzisiaj został zakończony przewód sądowy w procesie Hromady i rozpoczął swe przemówienie rzecznik oskarżenia pprok. Rauze.

Wysoki Sądziel mówił pprok. Rauze, wykintny Petronjusz w „Quo Vadis“ zwracając się do swego młodego przyjaciela Vincjusza, rzekł: „Największym skarbem człowieka, jest młodość. Jesteś szczęśliwy Vincjuszu, posiadasz skarb ludzkości, — młodość“. Każdy młody naród jest szczęśliwy, mówi dalej pprok. Rauze, a tembardziej był szczęśliwy naród białoruski zamieszkujący północno-wschodnie tereny Polski.

Przywódcy, wyprowadzili go jednak na manowce. W walce, jaka się toczy o ziemię zamieszkałą przez Białorusinów, między dzikim Wschodem, a kulturalnym Zachodem, siedzący tu na ławie oskarżonych stanęli po stronie Wschodu.

Obiecywali oni zorganizować spisek i powstanie zbrojne. Ludzie ci złożyli zobowiązanie, że udzieli pomocy państwu ościennemu.

Revolucja rosyjska wykazała sprzeczność interesów wsi i miasta. Przeprowadzenie rewolucji bez udziału czynnego wsi, okazało się niemożliwym. W tym też duchu rozpoczął swą robotę Komintern i Kresintern. Zmieniono całkowicie dotychczasowy swój program, wytyczono wszystkie siły do opanowania wsi, pod hasłem „Ilcom k dierewni“ rozpoczęto akcje. Hromada i N. P. Ch. jest na tych terenach realizacją tego hasła.

Dalej rzecznik rozodził się nad sprawą rządu Lastowskiego. Na konferencji w Pradze, na której byli delegat Białorusinów w Polsce Taraszkiewicz, delegaci z Mińska, Berlina, Pragi i Litwy; postanowiono rząd Lastowskiego zlikwidować, następstwem tego były ogłoszenie przez Białorus Sowiecką amnestji politycznej dla działaczy białoruskich.

Stynna książka Czerniakowa p. t. „Na Sowieckiej Białejrusi“ w ten sposób omawia wyniki amnestji. Powrócili oni (przestępcy

polityczni przyp. red.) do ojczyzny i szczerze, z całym zaparciem się pracując dla Sowieckiej Białejrusi.

Któż więc zwyciężył? — mówi oskarżyciel. Naród białoruski został zaprzędany, nastąpił ostatni akt dramatu, by szatan zwyciężył.

Została więc zerwana łączność z tym krajem, którego kultura podbiła serce młodego barbarzyńcy Taraszkiewicza.

W rozumowaniu Hromady Sejm jest tylko trybuna, przez którą postawie przemawiają do mas. Pamiętną pozostanie mowa Taraszkiewicza w Sejmie w 1926 r., w której mówił, że wroście białoruscy poznali się już na iluzoryczności Sejmu i demokracji. „Zarzucać nam, że przygotowujemy powstanie. Niezaprzeczą, że niemiłość narodu białoruskiego do ucisku narodowego i społecznego jest wielką, przygotowani jesteśmy do odpowiedzialnego oporu“. Oświadczył on dalej: „Niedopuszczymy do sprokrowania powstania“.

Rak-Michajłowski wołał z trybuny, że ten, ani żaden inny rząd burżuazyjny nie zmienił, które jest gnójem na którym kwitnie rząd. Zło usunie rząd robotniczo-włociański.

Niedługo sprawdziły się słowa postów, rozpoczęły się akty gwałtów, terrorku i mordów.

Polska nie mogła ścierpieć, ażeby pod jej adresem mówiono, że jest marjonetką w rękach Anglii, że po francuskiej aluzji przyszła francuska choroba, po angielskiej przyjdzie angielska choroba.

Taraszkiewicz miał praktykę jakiego go nauczyciela Polska rewolucyjna, umiał walczyć z bronią w ręku. Nic dziwnego, że białorusini odnosili się wrogo do Polski mając takich przywódców, i że Polska spotykała się z gwałceniem prawa przez nich na każdym kroku.

Polska zareagowała aresztowaniem przywódców.

Dalej prokurator charakteryzuje poszczególnych oskarżonych.

Dalszy ciąg przemówienia w poniedziałek.

## Aresztowanie szajki służalców bolszewickich w Sokółce

(Telefonom od własnego korespondenta)

Wczoraj organa policji w pow. sokółskim aresztowały Rejonowy Komitet Komunistycznej Partii Zachodniej Białorusi.

Przeprowadzona przy aresztowanych i w ich mieszkaniach re-

wizja wykryła obfity materiał obciążający w postaci notatek, kwitujących, okólników i bibuły komunistycznej.

Aresztowanych osadzono w więzieniu w Sokółce.

## Pożyczka na popieranie drobnego przemysłu

Komunalna Kasa Oszczędności pow. nowogródzkiego otrzymała pierwszą ratę kredytów na popieranie drobnego przemysłu i rzemiosła, w sumie 30000 złotych.

Pożyczki udzielane będą przez Kasę Oszczędności w przyszłym

tygodniu, poczynając od dnia 10 bm., po zasięgnięciu opinii Komitetu Opiniodawczego, złożonego z miejscowych rzemieślników i drobnych przemysłowców, który zbierze się na posiedzenie pod przewodnictwem starosty p. Hryniewskiego dnia 9

bm., o godz. 18 w lokalu Starostwa. Osoby zainteresowane powinny wnieść podania do Kasy Oszczędności, na drukach, które można w tejże kasie otrzymać za opłatą 20 groszy.

Pożyczki poniżej 1200 złotych udzielane nie będą.

**Czas opłacić prenumeratę za miesiąc maj**

# Kronika baranowicka

# RADIO-PROGRAM GIEŁDA

## Plan miasta Baranowicz

Dnia 4-go b.m. specjalni komisjoniści złożona z P. P. Burmistrza Dąbnińskiego, Pierwszego Referenta Bezpieczeństwa Publicznego — Kucharkowskiego, przedstawiciela wojska kapitana I rankiewicza, oraz wójtów gminy Jastrzębskiej, Stoliwickiej, Nowomyśkiej i daręskiej, — objeżdżając teren miejski celem ustalenia planu miasta Baranowicz.

W związku z powyższym Magistrat stara się o otrzymanie nowych terenów celem rozszerzenia granic miasta, oraz wcielenia części lasu i Nadleśnictwa Kopolnickiego, który graniczy z Nowym Baranowiczami. Lasten Magistrat chceby przetrząsnąć na park miejski.

## Z POWIATU

**Przybył aż z Horodyszcza, ażeby zakłócić spokój.** W czasie zawodów sportowych, odbywanych we wsi Niedzwiedzkie z okazji Wszystkich Świętych 3-go Maja, mieszkaniec Horodyszcza Zieleniewicz Michał aroganicznie swoim zachowaniem się wymyślanie upiżnianiem członków Straży Ochotniczej, usiłował wnieść niepokój. Awanturnika odprawiono na posterunek P.P. W ślad za arestowanym pociągował dwóch jego towarzyszy: Kotów Aleksy i Smiłow Franciszek, przybył z Horodyszcza i w brogaretki sporządzał wyjaśnienia powodów przestępstwa i zwolnienia Zieleniewicza. „Poniżej obaj” byli priłuczajczykami i chcieli na posterunku udarmować i zakłócić spokój.

**Pozary jednego dnia.** Skutkiem, nieostrożnego obchodzenia się z ogniem, spłonęło przy stacji Lesna drzewo oliwne i sosnowe, należące do kupca Jelina, wartości około 1.500 złotych.

**We wsi osada Nowa-Mysa** spłonął dom mieszkalny Matyjasin Franciszki, wartości około 1.500 złotych. W ogniu zginęła...

ropna wartość 500 zł., opr. spłonęło 32 pudły zboża i sprzęt gospodny. Ogień powstał skutkiem nieostrożnego obchodzenia się z ogniem przez F. Matyjasin. Dom był ubezpieczony na 500 zł. P. D. U. W.

Na szkodę mieszcz. chutoru W. Trzci, gm. Jastrzebskiej, Drozdów Konstantego, z niestajalonych narazie przyczyn, spłonął dom mieszkalny wraz z przybudówkami, przyczem spaliła się, krowa, byk, 2 świnie, zboże, różne sprzęty domowe, gospodarskie i garderoba. Straty wyniosły 2780 zł.

W osadzie Janiszno, gm. Dobromyjskiej, spłonęło 3 ha łągi na szlodek Wnęka Henryka i 4 ha na szlodek Gabusińskiego Stanisława. Pożar powstał od iskier wskutek nie zachowania ostrożności przy paleniu w piecu we dworze przy Marje Wnęk. Ze wsi Janiszno Straż narazie nie ustalono.

Na szkodę, Heleny Dasieckiej, właścicielki majątku Mledzy, gm. Molczadzkiej, wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem przez pastuchów spaliło się około 1 1/2 morgi lasu. Strata narazie nie ustalono.

W lesie rządowym Leśnictwa Janowskiego, w pow. baranowickim, wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem powstał pożar lasu w Mikole, wsi ewangelickiej. Dnia 3-go bm., prawdopodobnie skutkiem wzniesienia ogniska przez pastuchów zapalił się las. Polosnął on z południa na północ do 10,40 do 16 godzin. Las spłonął na przestrzeni 1300 metrów długości i 30 szerokości. Pożar ugasił i zlokalizował oddział K. O. P. przy udziale mieszkańców ludności.

W podjęciu niemal tygodniowym już po raz drugi wybuchł pożar lasu w Mikole, ewangelickiej. Dnia 3-go bm., prawdopodobnie skutkiem wzniesienia ogniska przez pastuchów zapalił się las. Polosnął on z południa na północ do 10,40 do 16 godzin. Las spłonął na przestrzeni 1300 metrów długości i 30 szerokości. Pożar ugasił i zlokalizował oddział K. O. P. przy udziale mieszkańców ludności.

## Z życia Kół Młodzieży Wiejskiej

**Sporkowszczyzna pow. Lida.** Praca kulturalno-owsiowa. Zespół amatorski. Kół Młodzieży Wiejskiej w Sporkowszczyźnie w ubiegłą niedzielę odegrał dwa obrazy sceniczne p. t. „Lobzowanie” i „Ancybka i Fatyna Kiełbasa”. Zainteresowanie było tak wielkie, że postanowiono w następną niedzielę urządzić to samo przedstawienie w Wierchlidzie. Amatorzy wywiązali się z zadania chwytliwie i liczną publiczność obficie darzyła ich okłaskami.

**Czysty zysk w kwiecie 35 zł.** przeznaczono na zakup materiałów na kostiumy teatralne, z których amatorzy mieli wiele kłopotu.

Po przedstawieniu odbyła się wycieczka do Rzeszowa w takt cymbałów, cymbalisty, który na dożynkach w Spole Prezydentowi P. P. przygrywał, młodzież bawiła się naprawdę godzinie i ochoczko. Nie wypadła kamlić i o śpiewkach, które wyspdy dobrze.

Rozochotaiona młodzież postanowiła mimo braku czasu, uczyć się drugiej sztuczki.

Swoją żywotność Kóło za wzięcia przedewszystkiem równowagą i siłą, którą posiada Lucji Koroniane, która wiele pracy poświęca przy uczeniu i a w ciągu zimy prowadziła codziennie kursy wiczerowe.

Na kursy uczeszczają 35 członków i członkin Kóło.

**Sprzedaje się plac St. Bogdanowicza** O cenie dowiedzieć się: Nowogródek ul. Grodzka Nr. 43, u St. Kozłowskiej 18

**Wstępnie do Związku Strzeleckiego**

**Niedziela**  
Wichód słońca: 6 35  
Zakład: 6 58  
Długość dnia: 15 godzin 35 minut.

**Kino „Pogon”**  
Zobaczcie: **Bzdur**

## Znalezienie trupa noworodka

Telimeną Emeljanowicz zam. w majątku Wesołub powiatu nowogrodzkiego, mieszkając przez ogród Berkowskiego, z tegoż wsi, w piątek 11-go Maja, znalazła, że swinia szarpala i gryzła zwłoki noworodka (płci ustatkowanej), do którego już było odgryzionych części: prawej nogi, oraz prawa reka. Sprawy zabójstwa noworodka narazie nie ustalono. Zwłoki zabezpieczono w czasie przybycia komisji sądowniczej.

## Pozary

**W osadzie prywatnym należącym do właściciela majątku Niechymowo, pow. nowogrodzkiego Oleszy Czesława, z niestajalonych narazie przyczyn powstał pożar, skutkiem którego spaliło się około 10 ha lasu. Straty są znaczne.**

**W lesie rządowym do miasta wsi Piastewicz, gm. Kozłowskiej, pow. nowogrodzkiego, około tejże wsi wybuchł pożar, który następnie przemił się do sąsiedniego lasu i pastuchowskiego Spółdzielni. Względnie zostało uszkodzone lasu prywatnego około 1/2 ha wartości 2000 zł. i około 2/3 ha lasu państwowego, wartości około 500 zł.**

**Pożar powstał prawdopodobnie wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem.**

## Podpalenie z zemsty

Dnia 4 b.m. o godz. 18-iej, w majątku Lubartowszczyzna, gm. Zimnowiejskiej, pow. nowogrodzkiego, na szkodę właściciela majątku: Rorbantowskiego Marjana, wskutek podpalenia na tę zemsty, przez pastuchów ze wsi Zaniecie, „Boskie” Michała i Labogiego Stanisława, spłonął stóg siana, wartości 800 zł. Dochodzenie w toku.

## Smierć przy wodce

Dnia 3 b.m. o godz. 18-iej, w majątku Szczępińskiego Stanisława, we wsi Nowiny, gm. Kusielowskiej, pow. nowogrodzkiego, zmarł nagłe, wskutek nadmiernej nadpływku alkoholu mieszkaniec wsi Litowice. Bliższych szczegółów śmierci, oraz personalii zmarłego, brak narazie.

## Ołbrzymi pożar

Dnia 25 IV r. b. około godziny 11-iej, we wsi Okuninowo, gminy Ziwiatowskiej, powstał pożar skutkiem którego spłonęło 51 zabudowań gospodarskich, w tym 20 domów mieszkalnych, 18 chlewow, 12 stodół i 1 spichrz. Ludność tej wsi uciekała przy pracy na polu, nie była w możności chociażby cośkolwiek wytnąć z pastwy płomieni, które w

przeciągu pół godziny zniszczyły zabudowania wraz z zapasami żywności, sprzętami domowymi i odzieżą. 21 rodzin pozostało bez dachu nad głową i szarpa do sierń, młynów i łąk. Straty wyniosły do 73.000 złotych.

Przyczyna pożaru nieostrożne kadzenie pszczoł...

**K U P O N**

w prawo korzystania z bezpłatnych porad prawnych Związku Nowogrodzkiego.

**Redaktor i wydawca: Zygmunt Rabinowski**

**Niedziela, 6 Maja**

**10.15—11.45.** Transmisja habanżenstwa z Katedry Poznańskiej.

**12.00.** Sygnal czasu, hejnał z Wiosny Marackiej w Krakowie, komunikat o locie meteorologicznych oraz meteorologicznych w Warszawie.

**12.10—14.00.** Transmisja z Filharmonii Warszawskiej.

**13.00—14.20.** Odczyt p. t. „Jak przejść z zimowego żywienia bydła na letnie” (Dział Rolnictwa) — wygł. inż. Mieczysław Kwasięborski.

**14.20—14.40.** Odczyt p. t. „Uprawy ziem” (Dział Rolnictwa) — wygł. inż. Mieczysław Kwasięborski.

**14.40—15.00.** Odczyt p. t. „Najważniejsze wiadomości i wskazania rolnicze”.

**15.00—15.15.** Komunikat meteorologiczny oraz nadprogram.

**15.15—17.20.** Transmisja z koncertu symfonicznego Filharmonii Warszawskiej.

**17.20—17.40.** Rozmaitości.

**17.40—18.50.** Przerwa.

**18.50—19.10.** Transmisja z Międzynarodowych Targów Północnych.

**19.10—19.35.** „Nasi sąsiedzi, bliźni i dalsi” — z cyklu odczytów popularnych.

**19.35—20.00.** „Z dzieł Wielkiej Emigracji”.

**20.00—20.25.** Odczyt p. t. „Chiny — ich przeszłość i teraźniejszość”. Odczyt V — wygł. prof. Adam Rychter.

**20.30.** Koncert wspólny ze stacją — Katowice.

**22.00—22.05.** Sygnal czasu i komunikat meteorologiczny.

**22.05—22.20.** Komunikat P.A.T.

**22.20—22.30.** Komunikaty polskie.

## Dyrekcja

**Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Mieskie w Stonimiu — ul. 3-go Maja 38**

Podaje do wiadomości, iż egzaminy wstępne przed wakacyjne na kursy **wstępny, pierwszy, drugi i trzeci** rozpoczyna się w bieżyńczym w dn. 21 czerwca. Kandydat na kurs wstępny muszą mieć ukończony 13-ty rok życia w 1918 r. szkoły powszechnej, ani kursy w 14-letniej pełnej szkole powszechnej.

Rodzice lub opiekunowie, pragnący umieścić chłopca w seminarjum, muszą złożyć w Dyrekcji przed terminem egzaminu a) podanie o dopuszczeniu do egzaminu; b) świadectwo urodzenia, c) świadectwo lekarskie o przydatności do zawodowej nauczycielskiej, d) świadectwo szczępienia (ospę), e) świadectwo szkolne, f) 2 nierelacyjne fotografie.

Przy seminarjum istnieje bursa na 140 osób. Uprawniony Seminarjum posiada 15 stipendiów państwowych, jedno stipendium Rady Pedagogicznej i kilka stipendiów samorządowych.

Egzaminy powakacyjne odbędą się 29—31 sierpnia.

**Dom Rolniczo-Handlowy LUDWIK CZETWERTYŃSKI**

Lida, ul. Suwalska 40. — Tel. 46.

Posled ze swych składów po cenach konkurencyjnych narzędzia i maszyny rolnicze, narzędzia młeczarskie i pszczałarskie, artykuły budowlane, pasze, nawozy sztuczne, smary i oleje.

Stowarzyszenia rolniczo-handlowe i kooperatywy mogą otrzymywać na specjalnie dogodnych warunkach.